

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár	
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar	
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet	
1.4 Szakterület	Kommunikációtudományok	
1.5 Képzési szint	Alapképzés	
1.6 Szak / Képesítés	Könyvtár- és Információtudomány	

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Olvasásszociológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Gurka-Balla Elena, tanársegéd, dr.						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Gurka-Balla Elena, tanársegéd, dr.						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	4	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	AT

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	126	melyből: 3.5 előadás	56	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					10
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					12
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					6
Vizsgák					4
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	42				
3.8 A félév össz-óraszama	126				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A dokumentumok feltárásának dokumentációja és az adatok azonosításának és rendszerezésének kezelési módszere és eljárásai • Az információ- és kommunikációtudományok területéhez kapcsolódó szaknyelv és a szakmai ismeretek elsajátítása; • A korszerű információszerzési és kommunikációs módszerek ismerete és használata, beleértve a könyvtári program által nyújtott eszköztár kezelését 	•
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A különböző professzionális szituációk hatékony és a valósághoz igazódó kezelése • A multidiszciplináris csapatmunka technikáinak az elsajátítása • A szakmai önművelődés és önfejlesztés szükségességének a tudatosítása és a piacgazdálkodás szükségleteihez való alkalmazkodás technológiájának az elsajátítása 	•

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<p>A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal a könyvtári állomány kezelésének alapfogalmait és bevezetni őket a tudományos vizsgálatok keretében leggyakrabban használt adatkezelési módszerek világába. Az előadás-sorozat célja továbbá kialakítani a hallgatókban az adatfeltáró, azonosító és rendszerező módszereket és eljárásokat és készségeket a különböző típusú könyvtárakban.</p> <p>A szeminárium célja a adatfeltárás és a szurrogátumok előállításához szükséges gyakorlati tudásnak a megszerzése, a kurzuson szerzett ismeretek és fogalmak felhasználása, alkalmazása gyakorlatok révén, valamint a hallgatók adatbáziskezelő készségeinek az olyan irányú fejlesztése, mely a könyvtári és tájékoztató tevékenységben hasznosítható.</p>	•
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<p>A tantárgy abszolválásával megszerezhető jártasságok a következők: kritikai gondolkodás; problémamegoldó készség; könyvtári programban való jártasság kialakítása; adatfelvételi módszerek alkalmazása; az egységesített és visszakereshető adatfeldolgozás módszerének és technikáinak az elsajátítása</p>	•

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>Olvasás, emlékezet és kommunikáció <i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : olvasás helye a szabadidős tevékenységek közt, funkcionális analfabéták, rendszeres olvasók, az olvasás társadalmi-történelmi környezete <i>Könyvészet</i>: Könyvtárosok kézikönyve. 4. kötet: 21-29</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>A kommunikáció az író és az olvasó között társadalmi beágyazottság <i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> :</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	

<p>olvasmány szerkezet, olvasói ízlés, az olvasmányok beszerzési forrásai, könyvvásárlás, házikönyvtár, könyvtári tagság és az azt befolyásoló társadalmi tényezők</p> <p><i>Könyvészet: Könyvtárosok kézikönyve. 4. kötet: 31-46</i></p>		
<p>Az aktív olvasás alapelvei</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : az olvasás megtervezése, a szem mozgása, a kiemelések logikája, előfeltételezések és a kérdések, újrafogalmazások és az emlékezet</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>A referátumkészítés legfontosabb elvei</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : szurrogátum, kivonat, összefoglalás, annotáció, referátum vagy tömörítvény, recenzió, témadokumentáció, autoreferátum, Chemical Abstracts</p> <p><i>Könyvészet: Könyvtárosok kézikönyve. 2. kötet: 123-131</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>Az olvasók különböző típusai</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : értelmiségi, középszintű szakember, munkás, mezőgazdasági fizikai dolgozó, nyugdíjas, háztartásbeli, településtípus szerinti olvasó, könyvtartagság</p> <p><i>Könyvészet: Könyvtárosok kézikönyve. 4. kötet: 43-46</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>Az irodalmi nevelés és a média szerepe a kommunikációban</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : imázs és formálása, médiakapcsolatok, sajtóközlemény, interjúadás, online eszközök a kapcsolattartásban</p> <p><i>Könyvészet: Könyvtárosok kézikönyve. 4. kötet: 405-416</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>Irodalom a társaslélek érzelmi funkciója</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : jelrendszer, jelképrendszer, siker, az irodalom társaslelki érzelmi jelenség, a nyelv egysége a mondat, az irodalomé a stílus.</p> <p><i>Könyvészet: Karácsony Sándor: Irodalmi nevelés. Budapest, Szent Gellért Egyházi Kiadó, 1993. 23-25</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>Költő és közönség (a siker)</p> <p><i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : ráhangolódás, siker, egyetemesen örök emberi (igaz), stílus és stílustalanság (hazugság), tudós és költő, nyegle és fűzfapoéta, amatőr és dilettáns.</p> <p><i>Könyvészet: Karácsony Sándor: Irodalmi nevelés. Budapest, Szent Gellért Egyházi Kiadó, 1993. 24-29</i></p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>Oeuvre. Tudományos terminológia és költői</p>	<p>Interaktív előadás,</p>	

<p>Írásmodor. Tudományos világkép és a költő belső világa <i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : életmű, terminológia, világkép <i>Könyvészet</i>: Karácsony Sándor: <i>Irodalmi nevelés</i>. Budapest, Szent Gellért Egyházi Kiadó, 1993. 43-51</p>	<p>bemutató, beszélégetés</p>	
<p>Cím és tartalom. Tétel és kifejtés <i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : tétel kifejtése, szakasz, fejezet, rész, kötet, mű, tagolás, szegmentálás <i>Könyvészet</i>: Karácsony Sándor: <i>Irodalmi nevelés</i>. Budapest, Szent Gellért Egyházi Kiadó, 1993. 54-56</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>Viszonyítások a beszéd ténye és tárgya között (Personae, Tempora és Modi) <i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : indítóóok, előzmény, cél, következmény, personae: napló, levél, folyóbeszéd, tempora: elbeszélés, rábeszélés, megbeszélés, történetírás, szónoklat, értekezés, történeti, társadalmi regény, utópia, jóslat, modi: krónika vagy fotográfia, oráció, esszé <i>Könyvészet</i>: Karácsony Sándor: <i>Irodalmi nevelés</i>. Budapest, Szent Gellért Egyházi Kiadó, 1993. 78-81</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>Jel és jelkép társaspszichológiai és társaslogikai értelemben. A szónoklat társaspszichológiai hatékonysága <i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : lét, ember, univerzum, aeternitatis: a jel és a jelkép tartalma, ezek formája a jel és a jelkép. Szónoklat funkciója: meggyőzés, rábeszélés. <i>Könyvészet</i>: Karácsony Sándor: <i>Irodalmi nevelés</i>. Budapest, Szent Gellért Egyházi Kiadó, 1993. 86-89</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>Az olvasásra nevelést elősegítő szociális ankét <i>Alapfogalmak és kulcsszavak</i> : ankét, kérdéscsoportok, olvasókatóriák, könyvajánlások, a felnőttek olvasása <i>Könyvészet</i>: Könyvtárosok kézikönyve. 4. kötet: 63-66</p>	<p>Interaktív előadás, bemutató, beszélégetés</p>	
<p>Kötelező könyvészet:</p> <p><i>Könyvtárosok kézikönyve</i>. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. 4. kötet. Budapest, Osiris, 2002. <i>Könyvek között ...: idézetgyűjtemény könyvről, olvasásról, tanulásról, irodalomról, nyomdászatról</i> / Székely János. Budapest, Közdok, 1998. <i>Olvasásra nevelés és pedagógusképzés : HUNRA konferenciák előadásai</i> / Nagy Attila (szerk.) Budapest, OSZK, 1994.</p> <p><i>Irodalmi nevelés</i> / Karácsony Sándor. Budapest, Szent Gellért Egyházi Kiadó, 1993</p>		

<p>Választható/opcionális könyvészet: <i>Hogyan írjunk szakdolgozatot?</i> / Umberto Eco ; ford. Klukon Beatrix. 2. kiadás. Budapest : Gondolat, 1994. <i>Management pentru viitor. Biblioteci și arhive.</i> Editori: G.B. Anghelescu și István Király. Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujană, 2000. Mircea Regneală: <i>Studii de biblioteconomie.</i> Constanța, Ex Ponto, 2001. Gurka-Balla Ilona: <i>A szereplők közötti viszonyrendszer stilsztikája Jókai regényeiben.</i> Kolozsvár, Argonaut, 2010.</p>		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Megjegyzések
<p>Mit olvasok? Miért? Mire használom fel olvasmányaimat? <i>Tevékenység:</i> ismerkedő, kötetlen beszélgetés</p>	egyéni és csoportos gyakorlatok	
<p>Irodalmi, publicisztikai és tudományos szövegek összehasonlítása <i>Tevékenység:</i> szövegtípusok csoportos és egyéni felismertetése, átalakítási gyakorlatok</p>	Heurisztikus beszélgetés	
<p>Olvasási gyakorlatok, vázlatkészítés. <i>Tevékenység:</i> Rövid szövegek Jókaitól, Gellért Sándortól, Karácsony Sándortól egyéni olvasása, tömörítő gyakorlatokkal – vázlatkészítéssel összekapcsolva, közös megbeszélés</p>	egyéni és csoportos gyakorlatok	
<p>A témadokumentáció megtervezése <i>Tevékenység:</i> megbeszélés, anyaggyűjtés, és –rendezés</p>	egyéni és csoportos gyakorlatok, beszélgetés	
<p>A témadokumentációk bemutatása <i>Tevékenység:</i> közös megbeszélés. Határidő: május 3. hete</p>	Bemutató és beszélgetés	
<p>Jókai <i>A kőszívű ember fiai</i> című regényének és a filmnek az összehasonlítása. <i>Tevékenység:</i> Beszélgetés a filmről – a regénycselekmény, a hősök bemutatása és a film technikai kivitelezése – összehasonlítás</p>	egyéni és csoportos gyakorlatok	
<p>Jókai <i>Az arany ember</i> című regényében a vívódó hős jellemzése – a ma emberének konfliktushelyzetei <i>Tevékenység:</i> csoportmunka – párhuzam és szembeállítás</p>	egyéni és csoportos gyakorlatok, beszélgetés	
<p>Leírt irodalom és élőbeszéd <i>Könyvészet:</i> Karácsony Sándor: <i>Irodalmi nevelés.</i> Budapest, Szent Gellért Egyházi Kiadó, 1993. 30-33</p>	egyéni és csoportos gyakorlatok	
<p>Irodalmi, tudományos és publicisztikai szövegek <i>Tevékenység:</i> átalakító gyakorlatok</p>	egyéni és csoportos gyakorlatok	
<p>Vázlatkészítés és címadás <i>Tevékenység:</i> tömörítő, lényegét összegező gyakorlatok</p>	egyéni és csoportos gyakorlatok	
<p>Reflektor az irodalmi szövegben</p>	egyéni és csoportos	

<i>Tevékenység:</i> a szövegek nézőpont szerinti, reflektor általi megvilágítása – egyéni és csoportos elemzések megadott elemzési modell alapján (reflektor, szereplő, relációja – kívül, relációja – mivel, a szereplő lelkiállapota, hangnem)	gyakorlatok, Power Point-os bemutató	
Jókai Sárga rózsza című regényének jelképei. Szónoklat, védőbeszéd Klári, Sándor vagy Ferkó védelmében. <i>Tevékenység: csoportmunka.</i> Szónoklatok beadási határideje: május hónap 2. hete	egyéni és csoportos gyakorlatok	
Összefoglalás a vizsgára	egyéni és csoportos gyakorlatok	

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

•
---

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Teszt	Teszt	50 %
10.5 Szeminárium / Labor	Kérdőív, szónoklat, témadokumentáció	Bemutató és értékelés	35 %
	Szövegátalakító gyakorlatok	Bemutató és beszélgetés	15 %
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> Az állomány kezelésének az elsajátítása, az adatok rögzítésének a rendszerezése és visszakereshetővé tétele a könyvtáros programban. A szakterminológia elsajátítása. A szemináriumokon való aktív 70 %-os részvétel 			

Kitöltés dátuma

2015.02.10

Előadás felelőse

Gurka-Balla Ilona.

Szeminárium felelőse

Gurka-Balla Ilona

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2015.02.10.....

Intézetigazgató

.....